

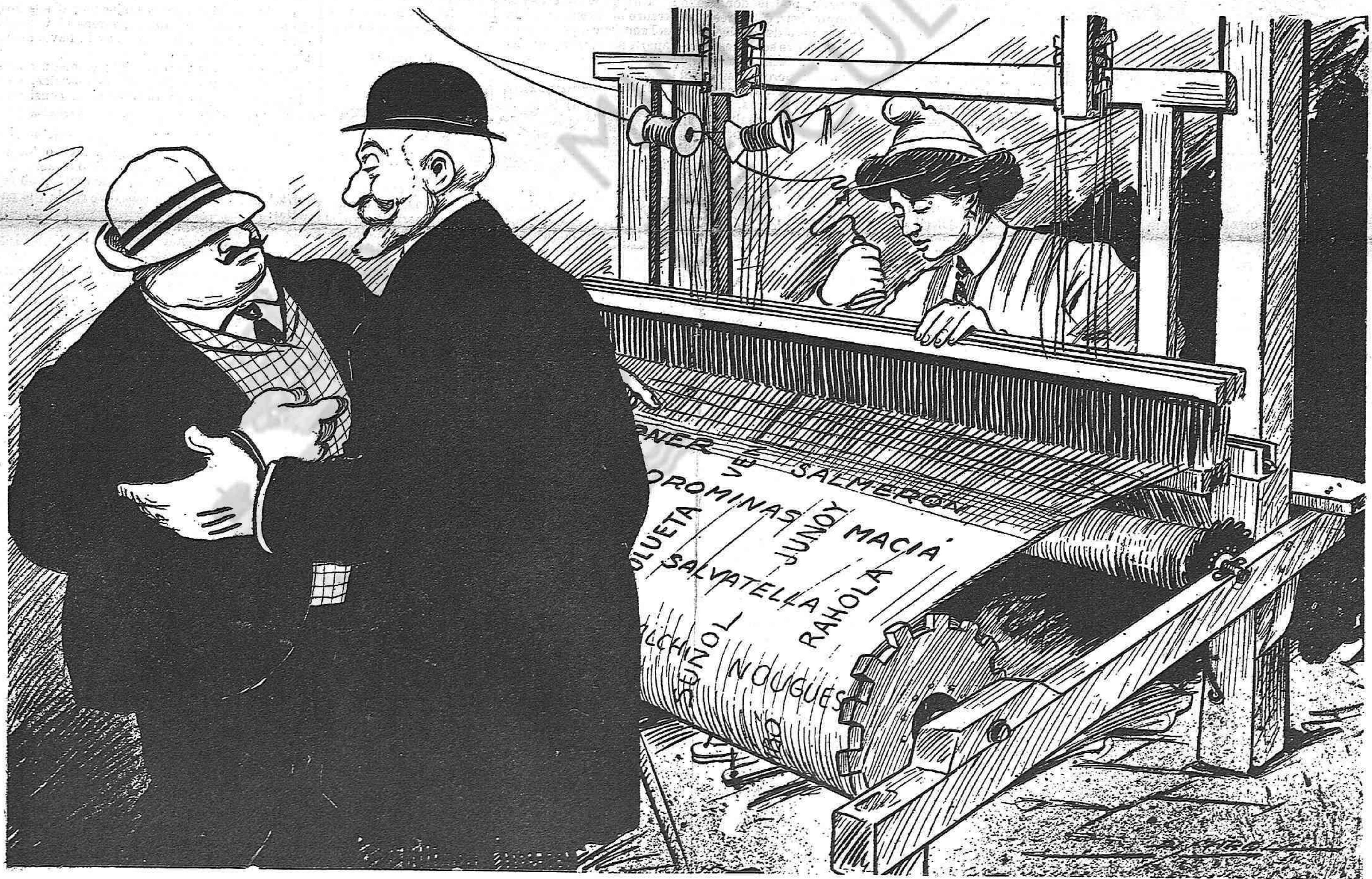
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

La feyna de la Solidaritat Catalana

—¿Qué me 'n diu d' aixó, amich Alejandro?
—¡Ay, don Anton!... Que tenim mala pessa al teler.

LA SENMANA ULLADA POLITICA

La campanya solidaria de Catalunya va prenen las proporcions d'un somatén general. L'en tussiasme s'encomana d'un districte al altre, y tots junts forman ja l'espectacle imponent d'un poble enter posat en peu y resolt á sepultar en las urnas electorals les últimes disfressas d'una política

corcada y perniciosa, y las darreras pretensions de las oligarquías y el caciquisme.

Aquesta actitud resolta de Catalunya en oberta oposició al govern de'n Maura, està exercint ja no poca influencia en la política general. Com l'Amo Toni no s'resigna á mermar el número dels diputats que han de constituir la seva majoria, se disposa á compensar els que li faltarán de Catalunya, trayent-los per altres districtes, que havia ofert als liberalos de'n Moret. Y aquest, com es natural, al veure que li reduueixen la escassa almoyna d'algunes actes, s'ha posat com una fiera contra la Solidaritat.

D'aquí el recluïdament de la campanya antisolidaria per part del *trust* de la premsa rotativa á la qual s'hi uneixen els periódics militaristas. Pero tots els atacs, infundats y calumniósos, s'estrellan en la decisió de Catalunya, y més serveixen per enhardtir que per debilitar l'accio sana y patriòtica de la Solidaritat.

Ja no es possible sostener per més temps una campanya tan insincera com rabiosa sens altre fi que fomentar l'odiositat en el resto d'Espanya contra la regió catalana. Apart de que l'gran exemple de serenitat y energía que s'está donant aquí «no

caerà en saco roto», com diuen els castellans, allá á las Corts passaré comptes, y la llegitima representació del poble català sabrà dir lo que cal, per tapar la boca per sempre més als que, veyste perduts, llenaran sobre Catalunya las més villanas acusacions de desafecte á Espanya.

Baix el govern de'n Maura s'accentúan els atreviments clericals. Mentre á Catalunya tothom està en votar candidats solidaris, sense fer mérit, ni de sus ideas, ni de sus creencies, inseguint en aquest

punt las doctrinas del Pare Alcover, en molts punts d'Espanya el clero fa servir el púlpit, el confessori i tots els medis espirituals de que disposa per fer pressió en pró dels candidats catòlics. La premsa cita cassos verdaderament escandalosos, y que rebassan de molt els límits de la llei.

Pero aquesta es la tendència de la política espanyola representada pel canceller mallorquí.

Dias enrera el bisbe de Tuy trobà l'apoyo de les autoritats per realitzar un acte que no té dibuix.

Un frare franciscà anomenat Molino, decidí penjar els hábitus monacals y continuar de sacerdot regular en l'exercici de la seva missió. Si l'prelat creya que havia obrat malament, podria declarar-lo incurs en les penes espirituales que estigués en la seva potestat imposarli; pero creyent que, sens dupte, aquesta sanció no li resultaria prou eficàs, imputrà l'ajuda de l'autoritat civil logrant ferlo treure de la casa ahont habitava y condonar-lo á la seva presència.

Aquesta violència inaudita, dat que no es possible invadir un domicili ni detenir á un ciutadà, sens auto judicial, demostra fins ahont arribaré en Maura, en matèria de tolerar al clero les intrusions més escandaloses y els atropellos més inaudits si l'país liberal no's concerta, dispost á plantarli cara resoltament, per evitar qu'Espanya acabi de sufrir la última de les seves ignominies, convertintse en la única excepció dintre de la civilitzada Europa.

Bé es consignar de pas, que l's elements tradicionals i catòlics que figuraren en Solidaritat catalana no s'atrevirian avuy á realitzar actes de aquela naturalesa. L'esperit del poble català, liberal per essència, infinheix en ells, fins al punt de modificar el seu temperament en un sentit de amplia tolerància, tan més ben acceptada, quan aquesta es mütua.

De manera que l'Espanya negra, fanàtica, inquisitorial està representada genuinament pel govern del Sr. Maura, fomentador del clericalisme incivil y violent.

Caldrà que ho tingui en compte el Sr. Lerroux, que s'ha constituit á Catalunya en un auxiliar del Amo Toni. El gran rrrevolucionari, en odi á Solidaritat, de retop traballa pel clericalisme.

PEP BULLANGA

EL CAS DEL TINENT CORONEL SENYOR MACÍA

El districte de les Borjas blanques proclama candidat solidari al digne tinent coronel d'enginyers D. Francisco Maciá y Llussá, persona molt respectable y volguda en aquella comarca, ahont hi conta ab valiosas relacions y grans interessos. L'acceptació per part del interessat de aquesta distinció, fou rebuda ab desgost entre certs elements. Sense considerar que Solidaritat catalana al honrar al senyor Maciá honrava al exèrcit espanyol, del qual el candidat de les Borjas es un digníssim jefe, la premsa militarista madrilena estampà verdaderas enormitats, sostinent que no podia consentir-se que un militar pogués ser adicte á Solidaritat catalana: que hi havia que obligar-lo á retirar la seva candidatura ó a demanar el retiro, ó que d'altra manera se feya precis sotmetre'l á un tribunal de honor. Tot això unit á una sèrie de stachs insensates y injustos al admirable moviment de Catalunya, que, com tothom sab, no té altre fi ni aspiració que redimir á Espanya arrancant el govern de la nació de les mans de les oligarquies.

Ens absténim de reproduir aquells atacs, per que en aquestes matèries may hem sigut amants de tirar llenya al foc. Pero per damunt de tots els agravis veiem destacar una qüestió de dret, y en defensa de aqueixa qüestió han de trobarse junts tots els homes de recta conciencia amants de la lliberat.

El dret de pertanyer á Solidaritat catalana es inquestionable. Posarlo en dupte sisquera, equivaldría á declarar ilegal un moviment patriòtic, que s'exerceix exclusivament practicant el sufragi, y que té com un de sos principals objectes restablir la legalitat electoral atropellada. Així, donchs, tots els ciutadans, en condicions d'essèr elegits diputats, ja siguin paisans, ja militars, poden aspirar á la representació que l's electors solidaris els otorguin.

Militars carlins, com el Sr. Llorens, y militars republicans, com el Sr. Marenco, van al Congrés sense que ningú hi tingui res que dir. Per què s'ha d'establir una distinció en contra dels militars solidaris? En quin principi de dret, en quina disposició legal se pot basar aqueixa excepció?

Es que algú creu que l'aspiració autonomista es atentatoria á la unitat de la patria y contraria á l'existència del exèrcit? Y, donchs: ¿las Repúblicas nort americana y suissa, ab tot y ser un conglomerat d'estats y de cantons, no posseixen un exèrcit nacional? ¿No té y per cert molt poderós l'imperi alemany, format per una conglomeració de pobles?

Cap motiu lògich ni legal s'oposa á que l's militars simpatisin ab el moviment de Catalunya, ni tampoc á que, com á ciutadans, li prestin el seu concurs y l'representin en el Parlament. Lluny de ser perjudicial resulta benefícies, en quant tendeix á desvanegar prejudicis infundats, á extingir odios injustos, á fer predominar la rabò y l'bon sentit en las conciencias.

S'ha dit que la Solidaritat aspira á la derogació de la Lley de Jurisdiccions, y s'ha suposat que tot bon militar vé obligat á sostenirla. Sobre aquest punt nosaltres creyem pel contrari que l'interès del exèrcit està precisament en prescindir de aquella Lley, dictada pels motius que ningú ignora, y en olvidarla per sempre més. Aquella Lley representa una anormalitat, y es l'amor y no l'amenassa lo que volém que salvaguardi l' respecte degut á la forsa armada.

**

Al Sr. Maciá no se li ha negat el dret de presentar la seva candidatura; pero se l'ha tret de la província de Lleida enviantlo á Santofí, en comissió de servei. Ab aquesta disposició se l'privà, en plé periodo electoral, del contacte que tot candidat necesita tenir ab els seus electors. Es una mesquinessa que no volém calificar, aqueixa ventatja que s'dona al candidat cunyer, gran amich de 'n Maura, segons sembla.

Pero es de creure que aqueixa ventatja resultarà ilusoria, perque la disposició del Ministre de la Guerra multiplicarà l'ardor dels electors de les Borjas. Y allí hont ells no poguessin arribar, hi alcancissa Catalunya entera, mal fos necessari oferir al senyor Maciá el millor y més segura dels seus districtes, sens perjudici de que signés votat en el que ab tan acert ha proclamat la seva candidatura.

Catalunya ha de tenir á emprenyo portar al senyor Maciá als Corts. No ja sols per raons de dignitat, sino de justicia y de alta, elevadíssima conveniència política.

Solidaritat catalana, en defensa del dret y en fermansa de las seves aspiracions patriòticas, no pot deixar d'esgrimir aquesta arma poderosa que la torpesa del govern ha posat en las seves mans.

P. K.

TERRA ROJA DESCUBERTA

An' en Lerroux se li poden aplicar ben bé aquells dos versos de una famosa sarsuela:

«No abre el ministro la boca que no diga un desatino.»

La boca de 'n Lerroux! Es la seva sort y la seva desgracia á la vegada. Es un atractiu y un repulsiu al mateix temps. Ab ella pesca y ab ella esbarrià 'l peix. El poble infant, candorós, ingenuo, encisat per la música de la seva paranya fácil y per l'arrogancia del seu gesto provocador casi sempre l'ha aplaudit sense entendre. En canvi els que coneixen el valor de les paraules, els que en les frases hi buscan una idea, una intenció, sense esforçarse gaire, troben casi sempre que desentona, que desafina, que descarrila. La lleuñeresa y la indiscrecció son las seves notables característiques.

Indiscret y lleuger quan parla, podrà donar-se'n la culpa á la necessitat de improvisar, d'expressarse á cop calent, si no resultés que peca de iguals defectes quan agafa la ploma y la fà corre sobre les quattillas. A solas devant del tinter, fàcilment podrà reflexionar, meditar, aplomarse; pero ni això sol fer, y de la punta de la ploma li surten els mateixos despropòsits que de la punta de la llengua.

Te en aquest punt una franquesa brutal, que no s'compra ab diners. Es un insensat en tota la extensió de la paraula.

**

Diumenge v'parir un article, anunciat á só de bombo'l dia avants: se titula «Per què y para què» y's rebat tot ell, desde la primera á l'última ratlla, contra lo que constitueix la seva obsessió, la Solidaritat catalana.

Una vegada més repeteix lo que ha dit cent voltes: treu á reluir la sèrie d'accusacions infundades, els mateixos atacs intempestius, igual odi al movement redemptor de tot un poble, y la animad versió més enconada contra 'l gran Salmerón que tant bé l'ha comprés y ab tanta grandesa de miras s'ha posat á dirigirlo, fita la vista y posat el pensament y el cor en el b' d'Espanya, y en la difusió de les solucions republicanes.

Pero en mitj de un immens farrigo farrago de llochs comuns y de tòpics vulgars, formula en Lerroux la línia de conducta á que deuen subjectar-se els seus partidaris en las próximes eleccions generals. Prescindint de anfibologías y subterfugis, de una manera clara y resolta, 'l hi diu lo que han de fer, sense posar-se á considerar lo poch homòs del consell que l's dona y la enormitat de la exigència que l'impone.

Llegeixin las seves ordres, y diguin després si pot arribar més enllà la insensata de un home.

Llegeixin, sí, llegeixin lo que ha escrit, y assòmbrinse de tanta impudicia unida á tanta torpesa:

Dentro de la Unió Republicana actual—mientras sus amos no me expulsen—yo trabajare en esa dirección y representaré, como dije en la Junta Nacional, la oposición constante, fiscalizadora y acusadora, al jefe del partido, á su jefatura y á sus procedimientos, deseando que éstos cambien para modificar yo mi actitud, pero desconfiando de que suceda, y resuelto á proceder como hasta aquí, trabajando en la medida de mis medios por la revolución, para empujar, para secundar ó para iniciar si á tanto llegase mi fortuna, sin otro límite en este respecto que el rídiculo ó el crimen.

Ja l' tenim, com sempre disposat á traballar per la Revolució. Pero ¿de quina manera?... ¿Conspiració? Sumant elements? Organisant forces? Tràntase al carrer? No, ca: tot això es massa traballós y compromisos... y ademés de tarifa vella. Aquesta vegada l'enginyós revolucionari (més enginyós que intrípit) se proposa traballar per la Revolució, fent ab tot descar el joch de 'n Maura.

Ben clarament ho expressa en el següent pàrraf:

«En las presentes circunstancias y con relación á Cataluña, proclamo la necesidad de luchar en todos los distritos contra los candidatos de la Solidaridad, para derrotarlos, PARA ESTORBARLOS, PARA FATIGARLOS, para impedir su triunfo á todo trance, en todas partes ó donde se pueda.»

Magnífic plan: magnífic y sobre tot honrosíssim! Se tracta de convertir als escamots lerrouixistes de cada districte, siguin pochs siguin molts, en una espècie de cos de miquelets al servei dels candidats caciquistes y oligàrquics. Y per cert que ja han començat á operar en alguns punts. El seu objecte no es pas guanyar ('l elecció, s'entén), sinó derrotar als candidats solidaris, desborantlos, fatigantlos, impedint el seu triomf. La tècnica qu'en temps de guerra segueixen las tropas irregulars, generalment mercenàries.

Y contra quins candidats se proposa traballar ab

més emprenyo? Contra 'ls regionalistes? Contra 'ls tradicionals? Contra 'ls de la dreta? No, señors. La guerra deslleal y de mala ley s'ha de fer principalment contra 'ls republicans. Així ho diu sense 'l menor empaig:

«El enemic más inmediato á nosotros es hoy la Solidaridad, y dentro de ella los que proceden del campo republicano. Considero el principal de nuestros deberes combatir y derrotar ó IMPEDIR EL TRIUNFO de esos candidatos.»

Tenim, per consegüent, ben estableert y clarament definit que l'ex-emperador se presta á donar ajuda ab els seus elements als candidats del govern en perjudici dels de la oposició solidaria. Perque si tan fi anés en algún districte el resultat de la elecció, podrà donar-se el cas de que 'l candidat ministerial alcancés l'acta, gracias á la distracció de forças realsisadas per Lerroux. «Se pot actuar ab més eficacia en pró de la monarquia?

Y en prestar aquesta ajuda, segons clarament expressa en Lerroux, s'hi ha de posar més emprenyo quan se tracta de perjudicar á un candidat republicà.

Si l'rasgo de valor que implica aqueixa declaració no mereix de part del govern monàrquic una gran creu, no sabem qué es lo que la podrà meireixer.

**

Coneixiam els plans de 'n Lerroux en pró de la monarquia y vejam que havia començat á practicarlos en algun districte; pero hem de confessar que no 'l creyam capaç de anunciarlos públicament y ab letrres de motxo. Aquesta vegada com tantas altres, la ploma se n'hi anet, y ha dit més, sens dupte, de lo que volia dir. Terra roja, descuberta.

En virtut de las seves declaracions, els pochs partidaris qu'encare li quedan, si s'avennen á seguirlo, haurán de resignar-se á la condició de comparsas miserables de la més inmunda y sospitosa de las maniobras. En Lerroux, no sabem si per odi y despit ó per alguna altra causa encare menos noble, pretén arrastrarlos á constituir una abominable conxorra ab les oligarquies monàrquiques y 'l caciquisme, en els moments en que 'l poble de Catalunya en massa s'alsa per acabar ab tanta ignominia y recobrar la plena possessió dels seus drets.

Y l'home que així procedeix, l'auxiliar descatrat dels monàrquics, era 'l que pretendia assumir la representació de las tendencias radicals y revolucionaries!

Tothom el coneixia; pero faltava que s'acabés de treure la caret. Al títim ho ha fet. No hi haurà un republicà, per passionat qu'estigui, que no se'n aparti ab horror y ab fastích.

P. DEL O.

BATALLADAS

La proclamació del Sr. Moles, candidat solidari pel districte de Lleida, està donant peu á tota mena de comentaris. Entre 'ls republicans se reconeix casi unànimelement que no era aquest senyor la persona més indicada per representar en aquell important districte el grandioso moviment de Solidaritat.

En efecte, tal com, desde las filas monàrquicas ahont avants militava, el Sr. Moles passà á las republicanas ab un acta de regidor, així també, avuy, sense haver prèv part en el moviment solidari, ans declarant en conversas particulars, poch afecte al mateix, s'hi fica de plé á plé tan bon punt es posat en candidatura de Diputats á Corts. Homes tan acomiaditis com el Sr. Moles no son els que més convenen per donar força y prestigi al hermos moviment de Catalunya, qu'exigeix avants qu'el tot en els seus representants una gran altesa de miras, una gran rectitud de conciencia y una pureza immaculada, indiscutible.

El Sr. Moles, durant la seva permanència en el Consistori barceloní se feu objecte de vivas censuras, á las quals més de una vegada hi hagué de contribuir LA CAMPANA DE GRACIA. No es ocasió aquesta de reproduir-hals: sense necessitat de ferlo, 'ls nostres lectors, de segur que no les haurán olvidades.

Per això 'ns dol que la Junta de Solidaritat de Lleida efectués la seva proclamació, sotplatament, com per sorpresa. Creyem sincerament que procedí de aquesta conformitat plena de bona fe, per no co-neixer poch ni molt al Sr. Moles y haver sigut mal informada. D'altra manera no 'ns explicaríam que ab tanta facilitat, el Sr. Moles, á qui pels seus antecedents y pels seus actes en l'Ajuntament barceloní, li era convenient una llarga dieta de representació, s'alsi de cop y volta ab la pretensió de obtenir el més alt honor que pot concedir el moviment solidari.

En una carta dirigida per en Salmerón al nostre estimat corregidor Sr. Pujol de Lloret de Mar, s'hi llegeix el següent pàrraf:

«Desde sus comienzos vi en Solidaridad una posible regeneración para Cataluña, y por ella, acaso para toda España. Por eso puse toda el alma en el empeño de mantener y afianzar tan fecundo movimiento. Aquellas esperanzas se van convirtiendo en realidades lisonjeras gracias á la cordura y perseverancia del pueblo catalán.»

Qué hermosas, acertadas y dignas son aquestas declaracions!

El Sr. Salmerón posantse á l'altura dels més grans politics europeus, se deixa de dogmas tanats y pren com à substància dels seus treballs polítics la vida y la realitat.

Aqueixa vida l'ha vista revelarse potent á Catalunya, y plé d'esperanza traballa per comunicarla en tot el cos social de lo restant d'Espanya.

Catalunya y 'l gran patrici s'completan en l'obra santa de la regeneració de la patria espanyola.

Quina alegria en el camp anti-solidari, tan bon punt veieren l'actitud de alguns carlistas, disgrus-

tats perque las seves pretensions á presentar un diputat per Barcelona no pogueren ser ateses. Y quins elogis als que suposavan que anaven á separar-se de la Solidaritat!

Ja en aquells moments no recordavan les mil injurias que 'ls hi havien dirigit, ni 'ls atacs que havien fulminat contra 'ls republicans y 'ls regionalistes per anar ab els carlins. Per què, si com ells creyan, aquests s'anaven á disgrregar, no absoldre á la Solidaritat catalana de la culpa que avants li imputaven de haverse acoblat ab elle?

¡Ah maquiavelos de cartró, que n'esteu de atrofants! Tepeuts els forats, que 'us surten las serraduras!

Pero 'ls anti-solidaris aquesta vegada han tingut goig sense alegria. El conflicte se conjurá dijous, de una manera digna, y la Solidaritat continua avuy més ferma que mai.

Un detail. Tant bon punt s'inicià la possibilitat de la disgracció dels carlins, no faltà qu'presençat á oferirlos formar candidatura ab ells per revertir la Solidaritat

LA BAUMA, 1 de abril

El dia 24 de març en el teatre Principal de Monistrol va representar-se amb gran èxit el drama històric *La Iniciativa de Barcelona*. Manoy, quina feyna se'n gira als nostres escàrbacs pilòters! Varen dir mil pestes de nostre director, el conegut actor en Victòria Benedicto, qui va tenir la desgracia de fer un ple à vessar per culpa de les paraules ditas als feligresos desde dalt del cubell. Fassí el favor, senyor Merlot, de no esvalotar el seu galliner el dia que faré *La Expulsión de los jesuitas en España ó El gran Rey Carlos III*, perquè pot succeir com aquest cop; plé el teatre, i la professió ab quatre beatas vellas.

PORT-BOU, 1 de abril

El dissapte passat contraguerten matrimoni civilment en aquesta població els simpàtics joves Ricard Hostal y Antonia Martínez, assistint à l'acte molta concurrencia com es costumà en aquesta localitat, sempre que's tracta de demostrar la ineffectivitat de certa gent, que, escudats per la capa de Cristo, estan strofiant conciències y esquilmant de pas la butxaca del creyent.

Tal vegada es Port-Bou un dels primers baluarts del lliurepensament per ser freqüents els casaments, enterrars y altres actes per l'istil, prescindint per complert de tota ingerència religiosa.

Felicitem de tot cor als recient casats, desitjantlos una eterna lluna de mel.

DE COLABORACIÓ

Pels electors del districte del Vendrell

A surteix sos efectes la mala llevor sembrada per en Lerroux en aquesta terra catalana. El saltimbancs de les idees avançadas, aquells que s'abroga el monopoli del patriotsim espanyol, incapacitat de poder segar se disposa á espigolar en les eleccions generals que s'aproximan. En aquesta maniobra burda y funesta ha posat sa vista codiciosa en el districte del Vendrell, entre altres, y l'incommensurable Valentí y Camp, avenintse al trist paper de *lloro del portugués*, se presta a ser instrument del govern, perturbant l'armonia dels republicans d'aquell districte, ab gran content d'una candidatura cínica, inmoral y inepta, apadrinada per Maura.

Perque bé ho sab prou, el filòsofo de Cuenca, que la seva elecció no ha de durar, que la seva candidatura serà botada y no votada; pero no's tracta d'això, no. La qüestió es aportar títols al foch de la discordia dels elements progressius á fi de dificultar la victòria del Sr. Carner, intel·ligència positiva y espirit modern, y salvar al hermano Alegret, positiva nulitat y d'aspiracions rancias.

Pero amics del *aucellet que tot ho diu*, sabém que hi ha moltes maneras de fer política, com hi ha molts sistemes de matar pussas y molts modos de fer negocis. Per això afirmém que'l filòsofo Valentí y Camp no's mou, en rigor, per si, sino perque ho mana Ell, el patxá Lerroux, y... qui sab, mare de Deu!, si dels quartos que ningú ignora llenys l'hermano Alegret comprant conciències d'infelissos, —y que ben poch li deuen costar de suhar quan així els empieza,— potser se'n puguen esmuntar alguns per fer la tan cacareada revolució que no dejarà titere con cabeza, entre tant, budella que ronquin de gana.

Els majors enemichs de la República no son aquells que noblement confessan serio, sino els hipòcritas que predican moralitat y venen la bona fe de sos corregionalaris.

* *

En Valentí y Camp pertany á la taifa dels candidats que inmortalsarán l'artimanya, la industria política: no té pesquis per ser intrigant; pero se sab moure á impulsos de la intriga agena. Quan las passades eleccions generals, se presentà pel districte de Benabarre, com ho hauria efectuat per Coninxinha si així li haguessin indicat, y ho feu després d'haver rebutjat la candidatura un amic nostre escandalitzat d'un oferiment de dos ó tres mil pessetas de momio. Ne sortí derrotat d'aquella elecció; pero, indubtablement per efectes de la seva filosofia positiva, es fama que'n Valentinet ne vingué molt content de Benabarre. Ara's coloca en condicions de ser agrable al hermano Alegret, y serà aquest un desagradit si no premia la grotesca actitud política del més neuila de los jóvenes sociòlegs, condecorant-lo ab un escapulari de la Verge dels Desamparats brodat d'or y rublert de pedreria.

Coneixiam á aquest minyó com á sociòlech de pastetes, com á literat pedestre, de qui encara no havé pogut pahir allò de la *trombosis* que tant va divertir á n'en Blasco Ibáñez; el coneixiam com á avaro impenitent, com á sacamantecas d'alguns traductors, com á ateyo concurrent á festas religiosas de la Bonanova y com á moltíssimas coses més que fan riure, inhabilitades de fer posar serio. Pero ens faltava veure'l convertit en materia abonada per deixarse pendre'l pel... de la barba, únic element que li fa semblar més ó menys eminència, martingala que sab explotar ab la seva pose estudiada, caminant ab pausa, ab el cap cot y las mans creuhadas á la esquena, filosofant, filosofant sempre sobre coses trascendentals, com per exemple, l'enginy humà que representa en el ram de fornells ficar la moll de la pà dins de la crosta, ó si resulta més civilitzat calser espardenyes blanques ó de veta negra.

Pobre home, tan jove y ya tan averiado!

* *

El districte electoral del Vendrell es un dels que més se presten pera las inmoraltats, vergonya d'Espanya als ulls del món civilisat: per l'oprobiós europeu es la nata aquell districte en la forma que's ven obligat á funcionar.

Situada la vila del Vendrell en el ronyó del Baix Panadés, vota ab ella una gran extensió de la Serra, y fins pobles enclavats en lo llindar de la província de Lleida, oferint el piano electoral la figura d'una gran serp de dos caps, ab molta qüia (sobre

tot qüia) y un estómac insaciabile. Una campanya política en tals condicions topogràficas suposa un traball improbo y una energia personal á proba de bomba. La lluita resulta extraordinariament desigual entre un candidat oficial y un d' oposició, puig mentre que aquell se desvíu predicant en el desert de la incultura y de la inconsciència, l' altre no té més que escalfar sillons del govern civil y enllustrar les botas del Pons Pilat tarragoní, adulació que's premia als assots als arcaldes poruchs. Per això el districte del Vendrell ha sigut sempre fendo dels oligarques en totes las manifestacions de l'asquerositat política.

Desde fa alguns anys, venen lluytant per aquell districte candidats republicans, obtingut sempre una votació nutrida; però siga per falta de voluntat envers à aquella terra de la qual cap d'ells n'era fill, siga per falta de fé, es lo cert que una vegada passades las eleccions apenas s'han recordat del districte ni de l'ànima que l'aguanta: l'últim exemple de tan lamentable desdeny l'ha donat l'antisolidarisme Llano Iglesias. Deixant apart ideas, l'hermano Alegret hauria pogut ser una solució per la defensa dels interessos d'aquella comarca, dada sa calitat de vendrellenc; però ls alardes de comprar votos que ha fet ab un descaro inverosímil y les seves xavacanadas en plé Congrés ridiculizando a sos representants l'han fet incompatible ab un càrrec que tota persona seria li negaria.

* *

Un gran moviment se ve operant á Catalunya, que mereix preferent atenció de tota la premsa europea en la política espanyola en general. Ningú podrà negar la gravetat de las circunstancies que atravessa Espanya, y entre ls clamors de fam y miseria que per tot arreu s'aixecan, la sangría de vivificador traball que s'opera emigrant pobles enters á Ameríca, la corrupció gubernamental infeccionadora de mortal indolència en totes las classes socials y l' despotisme de certs elements privilegiats, se manifesta potenta la voluntat catalana, no per esperit de independència com cegos d'entendiment y malvats suposan, sino precisament per donar exemple á las demés regions espanyolas de lo que pot un poble viril y evitar que Espanya passi á figurar en aquelles pàginas de la Historia que mouhen á compassió y vilipendi.

Això es l'esperit de Solidaritat catalana; un conglomerat d'elements oposicionistes, tan heterogenis com se vulga, pero perfectament impostaos de la seva missió, que per l'elevat concepte de tolerància mitua que'l lliga, per la novetat orgànica que'l guia, per l'armonia assombrosa que l'impulsa, no ha entrat encare en el convenciment de determinats elements que, declarantse de bona fé antisolidaris, no reparan que cauen en un sectorisme odiós y passat de moda impròpi de qui presumt d'obrir el cor á la vida moderna.

Per això Solidaritat catalana apoya en el districte del Vendrell á D. Jaume Carner, perque sobre ser gloria d'aquella terra, que'l vegé náixer, es home d'honorades acrisolada, esperit modern y justicier, intel·ligència clara que cultiva constantment ab l'estudi, noble d'ànima, generós de cor. El Sr. Carner es un d'aquells homes preclar que han sapigut trobar el bell centre de gravetat de totes las qüestions humanas, pero sense emplear l'eclecticisme enervador: aquest es, indubtablement, el misteri ahont radica l'imán atrayent de las generals simpatías que disfruta á Barcelona.

«Cóm estableir comparacions entre'l Sr. Carner y el Sr. Alegret? ¿Cóm intentarlas entre'l primer y el Sr. Valentí y Camp? May ens perdonariam una ofensa tan manifesta, sobre tot als ulls de quins coneixen el modo de ser del un y el procedir dels altres. El Sr. Carner forma á la devanteria d'aquella juventut entusiasta y estudiosa iniciada en las modernas soluciones socials; el seu catalanismus no es aquell catalanisme ranci ni disolvent, sino aquell nacionalisme que fundantse en la hermosa teoria del Hèrcules dividint, uneixes, aspira á una patria gran, pròspera y emancipada de tutelas pretorianas.

El plet electoral pot dirse que queda circumscribit entre'l dos candidats fills del Vendrell: el filòsofo no més ensuma. Llire, qui això escriu, de tot compromís polítich, emancipat de tota quefatura, sense que obeixi al encàrrec exprés de ningú, sino de fentlo de la manera més espontànea, recomana als electors del districte del Vendrell, que votin, en el seu dia, per evitar que se'l robi el sufragi, dignificació del ciutadà; que no's deixin enlluñar perels mirallots cassa-mones; que tinguin el civisme de posposar l'interès particular á la conveniència general; que estudien y sospinen serenament y ab la major independència las circumstancies que rodejan als seus candidats, y una vegada fet l'anàlisis, votar resoltament cada hú de conformitat ab la propia conciència.

B.

El fill del Zar

El didot del tendre príncep avui el vol obsequiar.

—Aném á veure la Duma—
Li diu posant-s'li á bras.—
No tot ha de ser dar voltas pels vells jardins del Palau ó jugar en la teva cambra com un sucell engabiat. Cal contemplar coses novas...
Ja veurás, nen, ja veurás.

Entran á la Duma, buscan un recor mitj smagat desde l' qual, sense ser vistos, ho puguen tot observar, y... —Hereuet del zar de Russia, obra l' ull y ves mirant.—
Y'l nen, en efecte, mira, mut de sorpresa, encantat.

Veu un aplech d' homes rares, de gran barba y cabells llargs, que ab un desembrat terrible parlan de lo més sagrat que hi ha hugat fins ara á Russia

desde'l Mar Negre al Mar Blanch. La religió, la corona, el trono de Pere el Gran, els drets de la dinastia... tot es per ells remenat sense gota de respecte, com trastos que, havent fet ja el servei que 'ls pertocava, son arrastrats als Encants.

Els veu llamegant d' ira parlar del misero estat de las classes proletàries y impugnat amb accentos vibrants las xifras escandaloses del pressupost imperial.

Els veu demanant amparo per la població del camp, eternament condemnada al esclavatge infamant que 'ls seus grans senyors li imponen ab el concurs de la fam.

Els veu en tremendo coro, exigit-nó reclamant els drets que la nació espera: el sufragi universal, la llibertat religiosa, la repartició del bosc, la reforma burocràtica, la ley constitucional, las mil coses que ja tenen els pobles civilitzats y que la oprimida Russia vol també avuy alcantar.

—Ja has vist prou, ignòcent príncep, li diu el didot.—Vritat qu' es divergit l' espectacle?

Pero 'l nen acota el cap y sense tornar resposta segueix escalas aval.

Al arribá casse seva—emprén el neguitós zar.

—Pare, hem anat á la Duma...

—Brava cosa, bordégat!

—Cóm cridaven! Cóm movian els seus ulls d'esperitat!

Cóm parlavan sens respecte de vos y de la mamá y asseguravan qu'ells eran els verdaders soberans!

—Signos del temps, petit príncep...

Hi ha que oihirlos y caillar.

—Pero qu' son aquells homes?

pregunta ab ingenuitat la ignòcent criatureta.

—Ayl—fa'l débil Nicolau:

—Cóm vola que t' ho fassi entendre, pobre anyell sense pecat?

Aquells homes... sons uns homes que 'ns darán molts mals-de-cap.

Y al parlar de caps, ab gesto terriblement natural,

se palpa 'l seu, com per veure si encara 'l té colatat sota la superba gorra de pell d'os gris dels Urals.

C. GUMÀ

EL CANDIDAT

TRES ó quatre setmanas avans de las eleccions, el ministre crida al seu nebó predelecta.

—Carlitos, it' agradarà ser diputat?

El nebó arrossa les espàtulas. No ho sab si li agradarà. Es una cosa que may se li havia ocorregut. No obstant, vol enterarse.

—Que porta molta feyna això?

—El ser diputat? Gens ni mica. Acudir al Congrés quan convingui, dir si y no á gust del Gobern, y pax vobis.

—Y á cambi d' aquestas petitas molestias, ¿qué dona?

—Dona importància al individuo, vesteix, obra totas las portas... y fins devegadas ajuda á fer un bon casament.

—Apuntim.

—Oh, espérat! —diu el ministre somrient:— Això d'apuntar era avans. Avuy, pera obtenir un'acàcia, ni que's tracti d'un cuero, hi ha que traballar una mica. Pero tú ho farás, ¿veritat? Necesito que'l districte de Vilafonda no vagi á parar á mans del enemic, y per això ningú com tú qu'ets xicot de confiança.

Ja l'espanta á n'en Carlitos allò d'haver de traballar, encare que no més sigui una mica, pero li demana l'oncle y zócm negarli aquest favor, després de las dotzenas y centenars que n'ha rebut d'ell?

—Digui; 'm té á las sevas ordres.

—Poca cosa t' haig de dir. Agafas immediatament el port, y á recorre'l districte. La tática ja la sabs. Afalgar á la gent, dirlos que quan tú siguis diputat il·ligran els gossos ab llançoniessas; parlarlos molt de justicia, de legalitat, de progrés... y sóls en últim terme fer lluir el mirallot de las promeses.

—Está entès. Déixiho per mi.

—Bon viatge.

—Hasta la tornada!

* *

S'acaba la campanya de propaganda. En Carlitos porta ja visitats tots els poblets del districte, y com á fi y coronament de la excursió, anuncia un meeting, un meeting monstruoso, com diu ell, á Vilafonda.

L'acte té lloc á la sala de ball. Fa rato qu' en Carlitos discuteix y'l públic no ha donat encare la més mínima senyal d'aprobació. Convé, donchs, espavilarse; que aquella es la població més important del districte y'l seu cens el que fa y desfà els diputats.

—En fi—diu el candidat, resolt á anarsen al bullo, —com que us estimo y vull que d'aquesta estació 'n tingueu una prova clara y palpable, dech anunciaros que si, com fundadament espero, alcancio la alta honra de representarvos al Congrés, Vilafonda tindrà pont sobre'l riu.

—Ja n'hi ha—respon una veu.

—Millor per vosaltres... Llavors, ja que no puch farvos un pont, us faré una carretera directa d'aquí á la capital.

—Ja está feta anys hä.

—Donchs... us construiré un campanar á la iglesia.

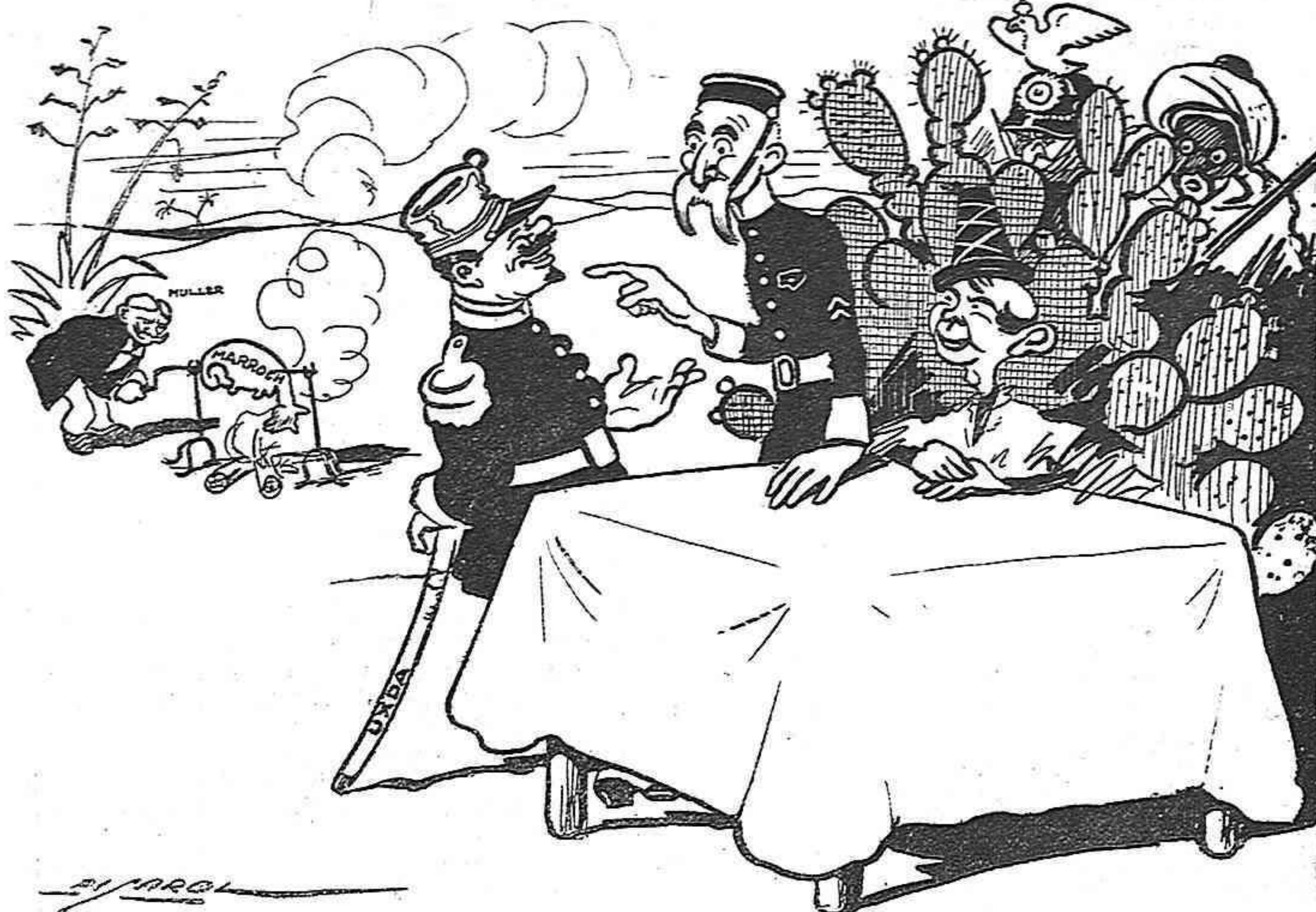
—Ja n'hi ha dos.

—Us regalaré una font.

—Ja'n tenim tres. El pobre Carlitos començà á desconcertar-se. Ab què 'ls engrescaré á aquells tarumbas, si ja tenen tot? De prompte li acut una idea.

—Queda un ram, un rengló, que aquest poble encara no cone

El tiberi del Marroch

FRANSA: —¿Que 'ns assentém á taula?

INGLATERRA: —No aneu de pressa. Jo ab aixó hi entenç molt y oloro que 'l bè encare no es prou cuyt.

—Es Vd. tan bondadoso, que quiere aparentar que ignoro que me estoy muriendo.

Aquest era l' home qu'en aquest país de clericalisme militar havia arribat a ser més que un bisbe, un papa de levita.

Al Vendrell s'hi presentan tres candidats: un d' alegrat, un de tristet y un de serio.

Y ab tot y que l' alegret fa riure molt, més encare fa riure l' tristet ab les seves infúslas filosòfiques y ab el paper qu'està fent, qu'es pitjor que 'l d' estassa.

Serà precís, que per la dignitat del districte, el candidat serio ó sigui 'l Sr. Carner, els envihi á fer

la comèdia á un altre puesto. El cartell lerrouxista-maurista està molt desacreditat en aquella terra de la lleialtat y la franquesa.

Algunes bisbes espanyols han prés una resolució que hi há quí la reaproba; pero que á mí m' sembla molt acertada.

Se tracta de las indulgencias concedidas als difunts, y que soLEN publicarse en els anuncis de defuncions. Si 'ls anuncis se publican en periódichs liberals, se consideraran anuladas las indulgencias.

Ara vostés me preguntarán: —¿Y aixó troba acertat?

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Camí del abisme

Com totes las coses vellas y passades de moda, poch á poch anirà al fons de la timba.

(L'Asino)

—Si, senyors: acertadissim, perque vé á demostrar que la religió tal com algúns la practican no passa de ser cosa de botiga. Y lo que fan els bisbes, en la qüestió de les indulgencies, no es més al cap-de-vall que una gran propaganda liure-pensadora.

Presentar-se el Sr. Raventós (Codorníu) com a candidat solidari pel districte de Valls-Montblanc i quedar en Canals fet una llàstima, ha sigut una mateixa cosa.

L' altre dia m' ho deya un elector de aquell districte: —Està ben obstruïda aqueixa canal, y per més qu'en Maura bufi, ja no la desembussa.

Y un altre afegia: —El Sr. Raventós qu' es un gran vinicultor, ja s' pot dir desd' ara que ha acabat ab el caciquisme, qu' es la pitjor de les filoxeras.

Els cacquistas, prevalguen de que pel districte de Granollers hi lluyan dos candidats solidaris, ó siquin, el republicà Sr. Lladó y Vallés y l' catalanista Sr. Girona, han decidit presentar-hi candidat, recayent la designació en un tal Joan Camin de Angulo, vizconde de la Laguna.

Ja sab que d' electors veritat ben pochs el votarán, y per més que 's refili de les granotas que porta en el seu vescomtat, es home á la laguna... vuill dir home á l' ayuga.

Ha sigut concedida la gran creu d' Isabel la Católica a D. Francisco Benet y Colom.

May una distinció més ben empleada.

Perque quo es un mort, políticamente parlant, el successor del Hereu Pantorrillas? Y ahont millor que en els sepulcres se poden posar les creus?

En Lerroux ha disposat que en Joan Pich Pou presenti la seva candidatura pel districte de Sant Feliu de Llobregat, en calitat de destorbador.

Perque d' altra manera voldría significar que 'l vestit de diputat provincial á n' en Pich li vé massa estret y vol que s' engabanyi el de Diputat á Corts, més á la mida de tan gran eminencia.

A no ser que vulgui donarli ocasió de venjar no tan sols els desastres de Cavite y Santiago de Cuba, sino també l' últim fracàs lerrouxista en las passades eleccions provincials.

Fins en Mir y Miró ha anat á Tremp ab la sana y patriòtica intenció de crear dificultats á la candidatura solidaria del republicà Sr. Llari.

Pero, segons notícias d' aquella comarca, l' èxit del Sr. Llari està plenament assegurat, desde que 'l Sr. Mir y Miró ha comensat á disparar en contra de la Solidaritat.

Usa el Sr. Mir y Miró un' arma tan averiada que no té res d' extrany que li surtin tots els trets per la culata. Ell ha anat á Tremp, pero 'n sortirà des trempat.

No es cert, com s'ha dit, qu' en Canals se retiri. Prefereix que siguin els altres els que ho fassin. Y de carregarsel' a coll y portarlo á la estació se n' encarregarán els electors de Valls-Montblanc.

Diu un periódich que l' Alegret no obra la boca que no fassa riure.

—No més quan obra la boca?

Jo crech qu' encare fá riure mes quan obra la butaca.

—Veritat, Sr. Valenti?

—Soch felis perque tinch dona.—
va dí un casat á un tranquil
qu'era viudo de pochs mesos,
y aquest á l' altre va dir:
—Tú ets felis perque tens dona
y jo 'n soch perque no 'n tinch.

Vas á casarte ab en Brú
y dius, Sió, que fas mal fet;
ell, en Brú, si que 'l ximplet
fá mal de casarse ab tú.

El burgés Pere Rabassa
té un defecte qu' es molt lleig:
s' equivoca ab las quinzenas
quan es á pagá als obrers.
Y mireu, cada vegada
s' equivoca á favor seu.

Parlant d' en Met qu' es un home,
molt informal y xerraire,
vá dí l' Arcís á n' en Mingo:
—Es un tipo que fá rabia
perque en totes ocasions
se veu que no té paraula.—
Y en Mingo li vá respondre:
—Home, aixó s' que 'm fa gracia.
¿Que no té paraula dius
y ell sol parla més que quatre?

J. PONT Y ESPASA

Á LO INSERTAT EN LO ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Ci-ne-ma-tó gra-fò.
2. MUDANSA.—Fira—Fura—Fora.
3. TARJETA.—Las Granotas.
4. CONVERSA.—Eлади.
5. LOGOGLIFICO NUMÉRIC.—Serapi.
6. GEROGLÍFICH.—Un any comú te 365 días.

Han endevinat totes ó part de las soluciones corresponents al número anterior els caballers: Pau Pera Juan, Dos aficionats del Port de la Selva, José Sanz (a) Bilega, Un contrari del Emperador, Ramiro Espinosa Wey..., Antoni y Aniset Quer, Antonia Bassols y Jaume Busquets, Dos nyebits de Granollers, R. A. (a) Pau de las Calles Curtas, y Amadeu Nadal.

XARADA

Á UNA PRESUMIDA CARCA

Tu qu' ets dos-tres presumida
y que un rich marit pretens
tapante, perque ets pansida,
tots els defectes que tens
ab potingas sense mida...

Te diré que 'l principal
defecte de ta tres-quart
no podrás ja mas tapa!,
y es cosa tan quart-doblat
que 't possa fenomenal.

Hu-tres quart que ab color
te pinta sempre á desd'!
com si fossis un pintor,
el teu cutis de setí
te resulta que fa por.

De tres-tres sempre tens bruta
ta boca y també es tan gran...
que sembla la de una gruta,
y 'ls llavis vas apretant
pera ferla diminuts.

Al cap portas afeigits,
perque tens curv el cabell;
te possa trampals als pits,
y els ulls, passant el pinzell,
te 'ls fas grossos, sent petits.

El caminar t' atropella,
perque molt has de fingir;
hu-tres quart que se 't consella
qu' es inútil ton sofrir
perque se 't veu qu' ets... garrella.

L' iglesia es ton ideal;
tres-cinch dia, ab devoció
no vas tú allí, es natural,
pro ta sola condició
t' hi porta... tota total!

Y hu ff, per teu gran embràs,
qu' es ó cosa que molt t' apena...
aquest fenomenal nas...
Qu' es trobat, hermosa nena,
may per ell algúndistrás?

No 'l trobarás, vritat es;
difícil solucionar
aixó, y ben prompte es comprés;
te l' haurias de tallar
pera trobarne promés.

—Ne vols un, que tapa 'l pot?
Es la solució més bona
per trobarne tu xicot...
Pots posar-te á majordoma...
y se 't dispensarà tot.

J. MORET DE GRACIA

SINONIMIA

Tot se deya una donzella
que coneguí á Vilassar
y de tant total que n' era
me'n vareig enamorar.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

TRENCA-CLOSCAS

D MENA ARLET

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas
el títol d' una xistosa sarsuela.

A. DE P. CARABACHE

CONVERSA

—Ahont vas anar antes de venir á Barcelona, Antón?

—Antes de venir á Barcelona vaig anar á Madrid y després vaig anarne'm á passejar per l' extranger.

—A quin punt vas anar?

—Entre 'ls dos ho hem acabat de dir.

RAFEL FONT

GEROGLÍFICH

PI	TI
L	O O O
O	PI
CR	TI
CR	CR

UN ANTI-NAVARRO-BEVECTISTA

Caballers: Dos aficionats de Port de la Selva, Elissee Moreno, Lluís Casas Salat, Un contrari del Emperador, J. Quer y A. Nadal, Ramiro Espinosa Wey..., Gabriel Penco, R. Salio Tey, Un aficionat, E. Pahissa B., Un de l' art, y Enrich Bonagarriga (a) Suhat: Res.

Caballers: A. Sol del Día, A. Quer, Tres calandris de Masnou, Dos anticlericals, Dos nyebits de Granollers, R. A. (a) Pau de las Calles Curtas, y Amadeu Nadal: Casi tot.

Caballer: Joseph Miret: Aquest gènero de poesia pert tot al perfum quan surt del seny familiar. Això á les postres d' un bon dinar farà molt efecte... —Pere Alegre: La idea es boniques; pero indubtablement se 'n podrà treure més partit. —Emili Forgas: Som massa modestos, però agradar-nos que 's bombejin d' aquest modo. Ab tot y aixó... gràcies, y perdoni. —C. Cunill de Bosch: Farém una bona trifa... y estaràm á les resultas. —J. Rocca S.: No 'ns diu res de nou. Ademés es, de forma bastant defectuosa. —Àngel Aleixorrot: ¡Mira, mira! l' angolet bufadó... Quina sicalipsis més encoberta!... Es dir que... vaya, vaya, vaya!... No ho hauria dit mai! —J. Serinyà: No estém per qüents. La Historia es lo que domina avui dia... Ja ho va dir, crech qu' era en Pidal y Món: *Esto matard aquello* —Joseph O. y Soler: Noy, si qu' està desenganyat... que fins acentua els versos malament!... Ja es desgracia! —L' Avi Riera: Bravissim, ja procuraré enquerirlo en algun número extra... —Mena Bandranas (fill): S' ho pren molt á la valenta, vosté... En primer lloc, la seva carta tenia una extensió excesiva, y després ha de pensar que segons quinas acusacions no 's poden fer si no van ben documentades ab probas irrebutables. Al obrar així ho fem en be dels firmants de les cartas que moltes vegades desconeixen els perills á que s' exposan. —J. B., V. C. y Joventut Tranquila: No m' es possible insertar res de lo qu' envian, per varias raons.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8

Tinta de Lorilleux y C°